

STANOVISKO

inauguračnej komisie o plnení kritérií pre vymenovanie za profesora

doc. PhDr. Eugena Lacza, PhD.

Doc. PhDr. Eugen Laczo, PhD. dňa 7.12.2012 doručil na Fakultu telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave žiadosť o začatie vymenúvacieho konania za profesora v študijnom odbore 8.1.3 Športová edukológia. Predložením žiadosti do Vedeckej rady FTVŠ UK a jej schválením zo dňa 21. 03.2013, predseda VR FTVŠ UK vymenoval štvorčlennú inauguračnú komisiu v zložení:

Predsedníčka: Prof. PhDr. Jela Labudová, PhD. – UK FTVŠ Bratislava

Členovia: Prof. PaedDr. Jaromír Šimonek, PhD. – UKF v Nitre

Prof. PaedDr. Ľudmila Jančoková, CSc. – UMB v Banskej Bystrici

Prof. Ing. Václav Bunc, CSc. – FTVS UK v Prahe.

Inauguračná komisia pri vypracovaní stanoviska k plneniu kritérií pre vymenovanie za profesora vychádzala z Vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 Z.z a z priložených podkladov, ktoré boli uchádzačom doložené k predmetnej žiadosti. Ich štruktúra a obsah boli nasledovné:

a) Životopis, z ktorého komisia zverejňuje niektoré podstatné údaje:

Doc. PhDr. Eugen Laczo, PhD. sa narodil 26. 2. 1947 v Moldave nad Bodvou, je ženatý a má dve dospelé deti. Po ukončení vysokoškolského štúdia na FTVŠ UK v Bratislave 15. decembra roku 1969 v odbore Telesná výchova a šport sa zapojil do pracovnej činnosti na rôznych postoch a v inštitúciách a to ako učiteľ, asistent, tréner, metodik, externý vedecký aspirant a od augusta roku 2002 ako odborný asistent, neskôr ako docent na FTVŠ UK, na Katedre atletiky, kde pôsobí dodnes.

Jeho kontinuálna vzdelávacia činnosť na vysokej škole ku dňu 31.11. 2012 činila 10 rokov a 4 mesiace, pričom vlastná pedagogická činnosť vo funkcii odborný asistent bola 4 roky a 8 mesiacov a vo funkcii docent 5 rokov a 8 mesiacov, čím prekračuje požadované kritérium minimálne 10 rokov kontinuálnej vzdelávacej činnosti a z toho najmenej 5 rokov vo funkcii docenta.

b) Doklady o doterajšom získanom vzdelaní a vedeckej kvalifikácii, ktoré sú riadne úradne overené:

- Dekrét o udelení vedecko-pedagogického titulu docent v odbore Športová edukológia s účinnosťou od 1. februára 2007, s obhájenou habilitačnou prácou na tému „Štrukturálny rozvoj špeciálnych schopností v prekážkových šprintoch“.

- Diplom o vedeckej hodnosti kandidáta pedagogických vied, udelenej rozhodnutím Vedeckej rady FTVŠ UK v Bratislave zo dňa 2. 2. 1989, vo vedeckom odbore 75-02-9 Teória vyučovania telesnej výchovy, s dizertačnou prácou na tému „Zvyšovanie športového výkonu v závislosti od rozvoja pohybových schopností a tréningového zaťaženia v prekážkovom šprinte“.
- Diplom o priznaní titulu doktor filozofie (PhDr.) vo vednom odbore Teória vyučovania telesnej výchovy zo dňa 1. júna 1978.
- Diplom o vykonaní štátnej záverečnej skúšky na FTVŠ UK v Bratislave a získaní vysokoškolskej kvalifikácie v odbore Telesná výchova a šport zo dňa 15. decembra 1969.

c) Pedagogickú činnosť doc. Laczo začal hneď po ukončení vysokoškolského štúdia na FTVŠ UK v Bratislave a to od r. 1969 v trvaní jedného roka na pozícii učiteľa Telovýchovnej školy SÚV ČSZTV, v ktorej pokračoval po skončení vojenskej prezenčnej služby v AŠK Dukla Banská Bystrica do roku 1985. V r. 1985 – 1987 bol vedúcim vedecko-metodického oddelenia SÚV ČSZTV. V pedagogickej činnosti pokračoval od roku 1987 – 1990 ako odborný asistent na Katedre atletiky FTVŠ UK v Bratislave, ako aj v rokoch 1992 – 2000. Medzi tým dva roky (1990-1992) vykonával funkciu trénera atletiky v Maribore – Slovinsku, v rokoch 2000 – 2002 bol vedúcim servisno-metodického úseku SOV a od r. 2002 až dodnes pôsobí ako pedagóg na Katedre atletiky FTVŠ UK v Bratislave.

Začiatky pedagogickej práce doc. PhDr. E. Lacza, PhD. boli spojené s prednáškami na školení a doškolovaní pedagogických zamestnancov telovýchovného hnutia z problematiky teórie a didaktiky športového tréningu, biomechaniky, výberu talentov pre šport a teórie a didaktiky atletických disciplín. V súčasnosti ako docent doplnil témy prednášok o Teórii a didaktiku športovej špecializácie atletika a Kondičný tréner, predmet Periodizácia zaťaženia z hľadiska adaptácie v bakalárskom a magisterskom štúdiu pravidelne v zimnom a letnom semestri v plnom rozsahu úväzku. Vysoko pozitívne vnímaná študentmi a dobrovoľnými odborníkmi v športovom hnutí je jeho prednášková činnosť v rámci diaľkového štúdia trénerov I. triedy, ako aj trénerskej akadémie FTVŠ UK počas vzdelávania trénerov rôznych špecializácií v predmetoch Diagnostika trénovanosti, Kondičná príprava v športe, Teória a didaktiku športu. V nich zakomponováva skúsenosti z aktívnej športovej činnosti (do r. 1974 bol členom reprezentácie Československa v behu na 400 m prekážok), vlastné vedecko-výskumné poznatky priebežne získavané počas 35 ročnej činnosti, osobné športové a praktické skúsenosti z aktívnej trénerskej práce doma a v zahraničí, z prípravy športovcov Top tímu na OH 2000 v Sydney a na OH 2002 v Salt Lake City. Súčasťou jeho pedagogickej činnosti bola aj dlhoročná metodická práca

v Slovenskom atletickom zväze (r. 1980 – 1990) a systematická tvorba aktuálnych poznatkov pre oblasť športovej prípravy, diferenciaciu športového zaťaženia pre rôzne druhy športu.

Je odborným konzultantom Národného športového centra od r. 2005, športových zväzov atletika, vodný slalom, kanoistika, biatlon a beh na lyžiach (od r. 2000). Na FTVŠ UK je garantom študijného programu Kondičný tréner. Doteraz bol vedúcim 69 záverečných prác trénerského vzdelávania, 54 diplomových prác, školiteľom špecialistom 3 dizertačných prác, vedúcim 3 rigorózných prác a viedol 20 prác v rámci Študentskej vedeckej konferencie na FTVŠ UK, z ktorých 4 práce sa umiestnili na 1.- 4 mieste v rámci celoštátneho kola. Celkovo so 4 vysokoškolskými učebnicami (s jeho autorským podielom 10,6 + 24 + 40 + 74, 8 strán) prekračuje požadované kritérium, podobne ako s autorstvom a spoluautorstvom v 10 učebných textoch v rozsahu 20,8 AH.

Bol školiteľom 5 ukončených doktorandov a v súčasnosti vedie ďalších 5 doktorandov (jeden je po dizertačnej skúške), z toho sú 2 zahraniční študenti (Česká republika). Jeho vedecká škola prináša koncentrované výsledky a orientáciu na problematiku skvalitňovania tréningu vo viacerých druhoch športu, hľadania efektivity zaťaženia a jeho odozvy na zvyšovanie výkonnosti a adaptácie športovcov. Dokumentujú to aj témy obhájených dizertačných prác ukončených doktorandov:

- Cupák, K.: Vplyv tréningového zaťaženia na zmeny vybraných kinematických parametrov behu a športovú výkonnosť v atletickom šprinte, rok 2008.
- Čuvala, Š.: Intraindividuálny aeróbny adaptačný efekt pri optimalizácii štruktúry tréningového zaťaženia v orientačnom behu, rok 2008.
- Bobková, M. (Cupáková): Závislosť kinematických parametrov od štruktúry tréningového zaťaženia v prekážkovom behu, rok 2010.
- Bundová, L.: Závislosť adaptačných zmien vo vybraných kinematických parametroch od štruktúry tréningového zaťaženia v atletickom šprinte žien, rok 2011.
- Tokár, M.: Efektívnosť špeciálneho tréningového programu na kompenzovanie svalovej nerovnováhy pohybového systému hokejistov, rok 2011.

V rokoch 1994-1997 bol predsedom AS FTVŠ UK a od 2011 členom predsedníctva AS UK. Uznáním jeho pedagogických a odborných schopností bola jeho práca ako člena Akreditačnej komisie MŠ SR v rokoch 2000 – 2003. Tieto funkcie ako aj hodnotenie doterajšieho pedagogického pôsobenia naplňajú požiadavku a odporúčanie na získanie vedecko-pedagogického titulu profesor v kritériu pedagogická činnosť.

Prehľad pedagogickej činnosti a dosiahnutých výsledkov vo výchovno-vzdelávacej práci potvrdil svojím podpisom vedúci katedry prof. PaedDr. Tomáš Kampmiller, PhD.

d)Publikačná činnosť

Koncentrovaný vedecký rukopis doc. Lacza je jasne čitateľný aj v publikačnej činnosti, kde preferovaným predmetom odborného, publikačného a vedeckého záujmu sú témy: teória a didaktika výkonnostného a vrcholového športu, kondičný tréning, teória a didaktika atletiky (behy, prekážkové šprinty), vplyv kinematických, dynamických a špecifických tréningových podnetov na športový výkon, rozvoj špeciálnych pohybových schopností, možnosti zvyšovania účinnosti tréningového zaťaženia, výber talentov a predikcia športového výkonu a pod. Pri spracovaní tém vystupuje objektívne, kriticky a prináša overené originálne závery a viaceré konštatovania a odporúčania uplatniteľné v praxi, najmä pre vrcholový športový tréning.

Predložený zoznam publikačnej činnosti bol spracovaný na FTVŠ UK a kontrolovaný podľa pokynov RUK a nachádza sa v ňom spolu 140 záznamov, podložených xerox kópiami. Komisia konštatuje, že doc. Laczo splnil kritérium publikovania 1 samostatnej vedeckej monografie (vydanej v roku 2006), na ktorú má 4 domáce ohlasy. Navyše prezentuje aj spoluautorstvo v ďalších 2 monografiách (počet strán 41,6 a 49,6), ktoré komisia odporúča evidovať ako kapitoly v monografii. S uspokojením môžeme ďalej konštatovať (tabuľka 1), že uchádzač vysoko prekročil normu v požiadavke 30 pôvodných domácich vedeckých prác a to s počtom 38 publikácií v domácich časopisoch, zborníkoch (v ktorých 16 x vystupoval ako samostatný autor, 12 x ako prvý autor s 20 – 90% podielom a 10x ako spoluautor s priemerným 36% podielom) a so 17 príspevkami na konferenciách, z toho 2 x s pozvaným referátom, 4x ako samostatný autor, 4x prvý autor, 7x ako spoluautor.

V hodnotení zahraničných vedeckých publikácií prezentuje prekročenie požadovanej normy s 5 publikáciami v zborníkoch a časopisoch vydaných v Slovinsku, Poľsku, Českej republike, pričom 1 x je samostatným autorom, 2 x prvý autor s podielom 70 % a 2 x spoluautor (15 % podiel). Vysoké prekročenie je v evidovaných 17 výstupoch na zahraničných konferenciách, pričom na 2 konferenciách vystupoval ako autor, na 7 ako prvý autor s priemerným podielom 52 % a na 8 konferenciách ako spoluautor. V zozname publikácií sa vyskytujú aj 2 zahraničné abstrakty a 1 abstrakt pozvaného zahraničného referátu (tabuľka 1).

V dodanom zázname publikačnej činnosti sa nachádza ešte 13 odborných prác v domácich časopisoch, 4 v recenzovaných zborníkoch, 1 odborná práca v zahraničnom zborníku a 11

prác v nerecenzovaných domácich zborníkoch. Súčasťou záznamu sú ďalšie 2 publikácie a 3 redakčné a zostavovateľské práce.

Tab. 1 Plnenie fakultných kritérií na získanie titulu profesor :

Kritériá	Požiadavka	Plnenie	Poznámky
Kontinuálna vzdelávacia činnosť na VŠ z toho po ukončení docentúry	10 rokov 5 rokov	10,3 rokov 5,7 rokov	
Autorstvo učebných textov	2 (6 AH)	10 (20,8 AH)	2 x autor (13,5 AH)
Autorstvo vysokoškolskej učebnice	1	4	149,4 strán
Vedecká monografia Kapitoly v monografii	1	1 2 (4,5 AH)	autor spoluautor
Vedecké práce v domácich publikáciách z toho v časopisoch, zborníkoch v zborníkoch z konferencií z toho pozvané referáty	30 21	55 38 17 (2)	16 x autor 3 x autor
Vedecké práce v zahraničných publikáciách z toho v časopisoch, zborníkoch v zborníkoch z konferencií	5 3	22 5 17	1x autor 2x autor
Abstrakty pozvaný referát v zahraničí Abstrakty zo zahraničných konferencií	0 0	1 2	
Riešiteľ ukončených výskumných projektov z toho po habilitácii ako vedúci	4 1	11 2	8x riešiteľ 2x vedúci
Ohlasy na publikačnú činnosť v domácich publikáciách + registrovaných citač. indexoch v zahraničných publikáciách + registrovaných citač. indexov	50 35 0 15	435 355 1 78 1	
Výchova doktorandov	1	5	

S pochvalou môžeme poukázať na 2 ohlasy registrované v citačných indexoch v domácej a zahraničnej publikácii, ako aj na vysokú početnosť zahraničných citácií v počte

78 a domácich citácií v počte 355. Veľmi vysoká citácia je na vysokoškolskú učebnicu Moravec a kol: Teória a didaktika športu (počet 111, domácich 81, zahraničných 30), tiež na vedecký článok doc. Lacza: Biologické a pedagogické zásady adaptácie v tréningovom procese v behoch na dlhé a stredné vzdialenosti v počte ohlasov 12 (10 domácich, 2 zahraničné), alebo na výskumnú správu kolektívu: Vedecké základy športovej prípravy mládeže (počet 28 citácií). Na 7 učebných textov bolo preukázaných 141 citácií, na prácu Šimonek a kol. s 10 % podielom doc. Lacza: Základy kondičnej prípravy v športe sa eviduje 96 ohlasov. Pri hodnotení citácií je možné vyjadriť pozitívny prienik jeho výskumných záverov do praktickej pedagogickej a trénerskej činnosti. Inauguračná komisia konštatuje, že požadované kritériá ohlasov v domácich aj zahraničných publikáciách inaugurant vysoko prekračuje.

Zo zhodnotenia podielu doc. Lacza na riešení výskumných projektov sa tiež konštatuje, že táto vysoko prekračuje požadované kvantitatívne kritérium s 11 vyriešenými výskumnými projektmi. Ako vedúci projektu ukončil riešenie s hodnotením úspešne (certifikáty priložené v materiáloch) v 2 projektoch VEGA a v 1 medzinárodnom projekte, všetky po habilitácii so zameraním:

1. „Štruktúra tréningového zaťaženia so zameraním na rozvoj špeciálnych schopností pri formovaní adaptačného efektu u vrcholových a talentovaných pretekárov vo vybraných športových odvetviach“(VEGA č. 3690/06, 2006 – 2009),
2. „Závislosť adaptačných mechanizmov v oblasti špeciálnych schopností od štruktúry tréningového zaťaženia u vrcholových a talentovaných športovcov“(VEGA, č. 1/0847/10 , 2010-2011).
3. Ľudský kostrový sval a in vivo a in vitro techniky skúmania svalu v športových vedách (NIL – II-001-d, 2009 - 2011), odborný garant medzinárodného projektu.

V ďalších 8 ukončených projektoch bol ako spoluriešiteľ alebo zástupca vedúceho projektu:

1. Vedecké základy športovej prípravy mládeže (úloha štátneho plánu výskumu VIII-5-12/5, 1976 - 1980), s poznatkom: štruktúrna výstavba športového výkonu v behu na 100m prekážok žien, určenie limitujúcich faktorov športového výkonu.
2. Stanovenie metodiky výberu pre zaraďovanie šprintérov do útvaru talentovanej mládeže z motorického hľadiska (rezortná úloha VIII-01/02-01/20, 1981 – 1984), poznatok: časovými radmi sa poukázalo na intraindividuálnu odlišnosť oneskoreného kumulatívneho adaptačného efektu.
3. Športová príprava talentovanej mládeže (rezortný výskum, VIII-01/02, 1982 – 1986),

4. Rozvoj pohybových schopností v atletických behoch na krátke vzdialenosti supramaximálnou metódou (rezortná úloha: Telesná kultúra, zdravie a rozvoj človeka, 1990-1993), poznatok: objasnenie účinnosti podnetov supramaximálnou rýchlosťou na zmeny kinematických parametrov.

5. Vplyv tréningového zaťaženia na kinematické parametre behu vrcholových šprintérov a prekážkarov s prihliadnutím na ich somatický rozvoj (VEGA č. 1/4139/97, 1997 – 1998), poznatok: objasnenie vplyvu tréningového zaťaženia na zmeny kinematických parametrov v hladkom a prekážkovom šprinte.

6. Zmeny biomechanickej štruktúry pohybovej činnosti v priebehu dlhodobej prípravy vrcholových športovcov, s prihliadnutím na somatické charakteristiky (VEGA č. 1/0239/09, 2003 – 2005), poznatok: miera využitia zmeny šprintérskych schopností do efektívnosti prekážkarskej rýchlosti.

7. Determinácia športového talentu z hľadiska somatických a motorických dispozícií v populácii predpubertálneho a pubertálneho veku (VEGA č. 1/2534/05, 2005 – 2007),

8. Optimalizácia pohybovej štruktúry z hľadiska distribúcie energie, práce a výkonu vo vybraných športových disciplínach (VEGA č. 1/3682/06, 2006- 2008), zástupca vedúceho.

Uvedené projekty naznačili jeho odborný a postupný vedecký rast, jeho systematickú intenzívnu vedecko-výskumnú činnosť prakticky od roku 1976, so snahou priniesť nové poznatky najmä do oblasti športovej edukológie. V štátnych, medzinárodných a rezortných výskumných projektoch riešil predovšetkým otázku tréningového zaťaženia, proces výberu a športovej prípravy talentov, metodologické rámce štruktúr poznania vo vedách o športe. Evidentne prispel k rozšíreniu poznatkov v oblasti adaptačných mechanizmov športujúceho, či špeciálneho rozvoja pohybových schopností.

Prehľad publikačnej a vedecko-výskumnej činnosti vedie ku konštatovaniu o celkovom výrazne zvýšenom plnení kritérií vo viacerých požadovaných položkách na získanie titulu profesor, stanovených VR FTVŠ UK.

K vedeckej produktivite, vedeckej škole, pedagogickej činnosti a v ohlasoch na publikačnú činnosť doc. Lacza môžeme vyzdvihnúť ďalšie pozoruhodnosti z jeho osobného profilu. Počas 25 ročnej trénerskej činnosti vo vrcholovom športe bol osobným trénerom olympionikov atlétov Jozefa Kuceja, Marcela Lopuchovského, Miriam Bobkovej, kondičným trénerom dvojnásobných víťaziek Eurology basketbalistiek Ružomberka, členom realizačného tímu HC Slovan Bratislava 6-násobného Majstra SR, víťaza Kontinentálneho pohára. Absolvoval 3 krátkodobé zahraničné prednáškové pobyty na univerzitách v Budapešti (rok 1986), Zagrebe (rok 1990) a v Ljubljane (1992).

Záver

Inauguračná komisia vysoko pozitívne hodnotila systematickosť a postupnú nadväznosť zamerania vedecko-výskumnej činnosti doc. PhDr. E. Lacza, PhD. na oblasti, ktoré požaduje prax, na súvislosť prenosu poznatkov do praxe vrcholového športu a prípravy talentovanej mládeže. Menovaného inauguranta hodnotíme ako erudovaného a kvalitného pedagóga, zanieteného funkcionára a metodika v športovom hnutí, pracovitého a dostatočne publikujúceho a angažovaného odborníka vied o športe doma a v zahraničí, prijateľného vedeckého tlmočníka športovej edukológie, s dominanciou na teóriu a didaktiku športového tréningu a teóriu a didaktiku atletiky. S uspokojením hodnotíme jeho inovačné myšlienky, koncepčnú prácu a doterajšiu koncentrovanú pedagogickú, vedeckú a publikačnú činnosť, do ktorej dal svoju osobnosť, zodpovednosť a odbornosť. Komisia konštatuje splnenie požadovaných kvantitatívnych a kvalitatívnych kritérií pre vymenovanie za profesora v študijnom odbore 8. 1. 3 Športová edukológia.

Inauguračná komisia navrhuje nasledovnú tému inauguračnej prednášky:

„Periodizácia obsahovej štruktúry tréningového zaťaženia z hľadiska adaptácie organizmu“

Návrh inauguračnej komisie bol spracovaný na jej zasadnutí dňa 19. apríla 2013.

Predsedačka: Prof. PhDr. Jela Labudová, PhD. ....

Členovia: Prof. PaedDr. Jaromír Šimonek, PhD. ....

Prof. PaedDr. Ľudmila Jančoková, CSc. ....

Prof. Ing. Václav Bunc, CSc. ....